

РЕШЕНИЕ

№ 160

гр. В., 15.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – В. в публично заседание на седми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: В. Й. М.

при участието на секретаря В. В. У.
като разглежда докладваното от В. Й. М. Гражданско дело № 20231300100245 по описа за 2023 година

Производството е по чл.5 ЗЛС.

Л. Л. А. , ЕГН 7 *****, Директор на Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания-гр.Б., чрез адв. Р. Д. е предявил иск с правно основание чл.5 ЗЛС срещу Е. А. Г. , ЕГН : ***** за поставянето ѝ под пълно запрещение, с оглед заболяването и невъзможността да полага грижи за себе си и за собствените си интереси.

Поддържа се в молбата , че от м.10.2015г. Е. Г. е настанена в Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания-гр.Б. Лицето е със 100% Трайно намалена работоспособност поради детска церебрална парализа с чужда помощ и епилепсия, съгласно Решение ЕР № 0181 от 012/21.01.2009г-с определени 100 % инвалидност.

Лицето е в лошо физическо и психическо състояние, не може да ходи, седи и не може да говори, лесно възбудима, невъзможно да контролира агресия, действия и воля, нарушен интелект и памет, неадекватна и неспособна да посреща елементарни житейски нужди, нуждае се от подпомагане и контрол.

Посочва се, че близките ѝ не поддържат контакт с нея, като за пребиваването в институцията и за други документи е необходимо представителство на Е..

С оглед състоянието е необходимо поставянето ѝ под пълно запрещение.

Към молбата са представени удостоверения за ЕР № 0181 от 012/21.01.2009г-с определени 100 % инвалидност, пожизнено и Заповед № ЗД-01/0005/03.06.2016 за настаняване на детето в Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания-гр.Б.

Видински окръжен съд като взе в предвид постъпилата искова молба и съобразявайки представените по делото доказателства в тяхната съвкупност, прие за установено следното от фактическа страна:

Ответникът Е. А. Г. , ЕГН : ***** страда от ДЦП, Симптомна епилепсия. Тежка степен на умствена изостаналост. Същата е напълно зависима от обгрижване, като не разбира действията си и не може да се грижи за делата си.

На основание чл.336 ГПК съдът придоби непосредствени впечатления от лицето, чието запрещение се желае. Съдът констатира, че Лицето е в лошо физическо и психическо състояние, не може да ходи, седи и не може да говори, лесно възбудима, невъзможно да контролира агресия, действия и воля, нарушен интелект и памет, неадекватна и неспособна да посреща елементарни житейски нужди, нуждае се от подпомагане и контрол.

Вещото лице психиатър, д-р В. К. в подробното си и мотивирано заключение установява, че лицето Е. А. Г. , ЕГН : ***** страда от ДЦП, Симптомна епилепсия. Тежка степен на умствена изостаналост. Същата е напълно зависима от обгрижване, като не разбира действията си и не може да се грижи за делата си.

Видински окръжен съд като взе в предвид данните по делото намира предявеният иск за основателен по следните съображения:

Поставянето на едно лице под запрещение (пълно или ограничено) предполага наличието на два вида предпоставки- процесуални предпоставки и материалноправни предпоставки.

Процесуалната предпоставка е само една и обуславя **правото на иск** - възможността да се поиска от съда поставяне на едно лице под запрещение . В текста на чл. 336 ал. I от ГПК законодателя диспозитивно е посочил лицата , които могат да поискат поставяне на едно лице под пълно или

ограничено запрещение. Изброяването е диспозитивно, тъй като освен изрично посочените правни субекти “съпруг”, “близки роднини” и “прокурора”, правото на иск е предоставено и на всяко лице, което има “правен интерес” да поиска поставянето на друго лице под запрещение. В конкретния казус исковата молба е подадена от Директор на Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания-гр.Б.,където лицето е настанено. Това прави исковата молба **процесуално допустима** по отношение на тази положителна процесуална предпоставка (активна процесуална легитимация).

Материалните предпоставки са посочени в текста на чл. 5 от Закона за лицата и семейството /ЗЛС/.

Анализът на тази правна норма води до следното:

1/ под “**пълно запрещение**” могат да бъдат поставени **само непълнолетни и пълнолетни лица, но не и малолетни лица**- чл. 5 ал. I от Закона за лицата и семейството(ЗЛС). Малолетните лица по закон са напълно недееспособни,поради което не могат да бъдат поставяни под запрещение (пълно или ограничено) – чл. 3 от ЗЛС.

2/ под “**ограничено**” запрещение **може да се постави само пълнолетно лице**-чл. 5 ал. II от ЗЛС. Непълнолетните лица по закон са ограничено дееспособни,поради което не могат да бъдат поставяни под ограничено запрещение – чл. 4 от ЗЛС.

3/ освен с възрастта на лицето, поставянето под запрещение е свързано и с неговото **здравословно състояние**. Под запрещение може да бъде поставено лице, което страда от заболяване, определено от закона, като “**слабоумие или душевна болест**”- чл. 5 ал. I от ЗЛС.

Заболяването обаче не е достатъчно, за да обуслове поставяне под запрещение.

4/законът изисква наличието на **причинна връзка** между заболяването и неговите клинични проявления- в резултат на заболяването лицето “**да не е в състояние да се грижи за своите работи**” – чл. 5 ал. I от ЗЛС.

Законодателят не е дал легално (дифинитивно) определение на това понятие, нито пък го е определил диспозитивно. Ето защо съдържанието му следва да се преценява от съда, с оглед на всеки конкретен случай. Въпреки това, когато следва да се направи преценка на основателността, на искането за

поставяне под запрещение и да се определи вида на запрещението, съдът следва да изходи от някои обективни критерии, като- възможността на лицето да разбира свойството и значението на това , което извършва; да ръководи постъпките си; да контролира действията си; от възможността за трудова и социална адаптация в обществото; от начина , по който лицето възприема околната действителност; от възможността за нормално общуване с хората и не на последно място от възможността сам да полага грижи за себе си- да си закупува или приготвя храна, да се храни и облича самостоятелно, да полага грижи за личната и домашна хигиена и т. н.

Ответникът Е. А. Г. , ЕГН : ***** е с установено заболяване което попада под критерия душевна болест, като необходим елемент от фактическият състав за поставяне на едно лице под пълно запрещение. Пред съда по безспорен начин се установи, че лицето не може да полага грижи за себе си и за собствените си интереси. Медицинският критерий на заболяването е установен с конкретно изготвена психиатрична експертиза.

Ответникът не е в състояние да се грижи за себе си и собствените си интереси, обстоятелствата подробно посочени и от в.л. психиатър в изготвената от същия съдебно-психиатрична експертиза.

Лицето страда от душевна болест, което ограничава възможностите му за пълноценни контакти, както и способността му да полага грижи за себе си и да ръководи действията си, поради което ще следва да бъде поставено под пълно запрещение.

В този смисъл е и становището на ищеца , подържана в ход по същество на делото, както и становището на представителя на Окръжна прокуратура- гр. Видин.

По делото се установиха конкретните характеристики на заболяването и неговите проявления , от които , съдът да направи извода ,че с оглед тежестта на заболяването , ответника **следва да се постави под “пълно запрещение “ и да бъде признат за”напълно недееспособен”** .

Ще следва да се съобщи на органа по Настояничество-Кмета на община Б., за да се учреди настояничество и се определи настойник на основание чл.338 ал.3 ГПК.

Водим от горното, Съдът :

РЕШИ:

Поставя под пълно запрещение Е. А. Г. , ЕГН : ***** поради „Тежка степен на умствена изостаналост.“

Препис от решението да се изпрати на Кмета на община Б., обл.В. за учредяване на настояничество и определяне на настойник.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийски апелативен съд.

Съдия при Окръжен съд – Видин: _____